

DOTACYJNY MATERIAŁ ĆWICZENIOWY

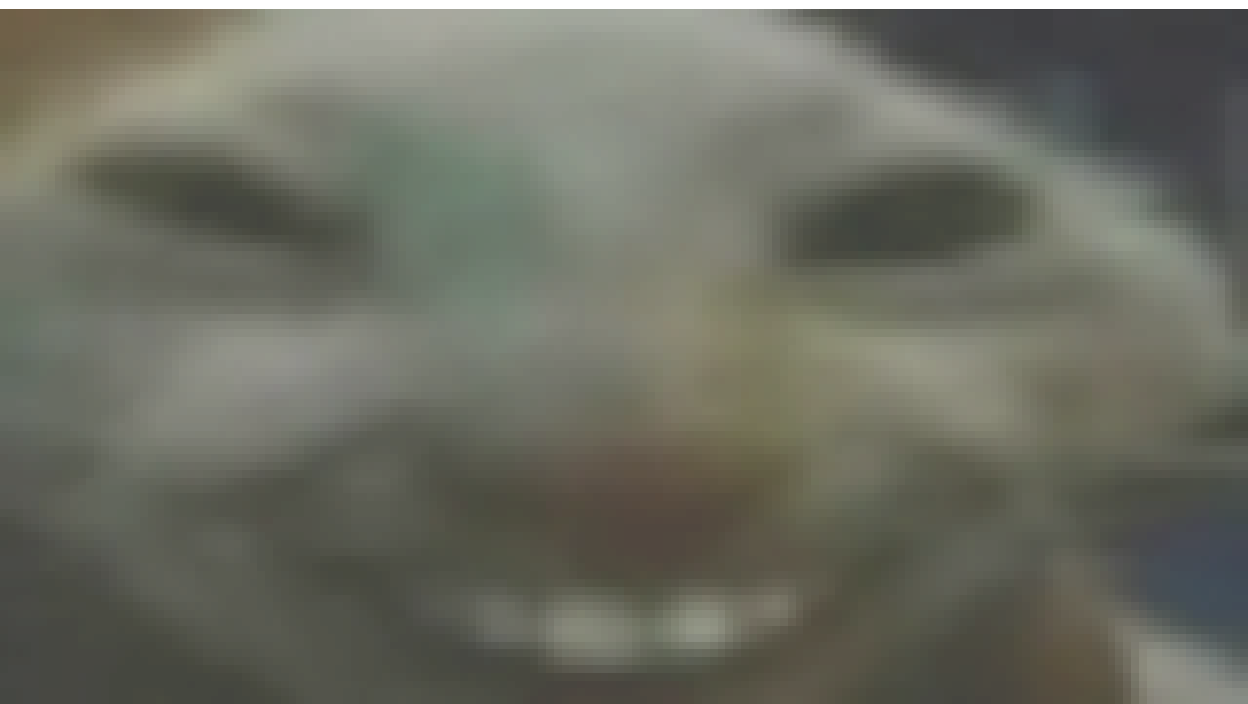
WERSJA DLA NAUCZYCIELA

Szkoła
podstawowa

MATERIAŁ ĆWICZENIOWY DO PODRĘCZNIKA KAŻDEGO WYDAWCY

Muzyka 4

Justyna Górską-Guzik

DOTACYJNY MATERIAŁ ĆWICZENIOWY
DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

 OPERON
Edukacja jest podróżą

2015

PROJEKT OKŁADKI: Paweł Kwacz

REDAKTOR PROWADZĄCY: Magdalena Kuchnowska

REDAKCJA JĘZYKOWA: Katarzyna Kupracz

REDAKCJA GRAFICZNA I SKŁAD: Andrzej Puzyński

KOREKTA: Katarzyna Kupracz

ZDJĘCIA: Dreamstime, Fotochannels, Shutterstock, Katarzyna Babka, Dominik Jagodziński

ILUSTRACJE: Agata Półtorak, Małgorzata Pietralik, Artur Ruducha

W publikacji wykorzystano fragmenty publikacji *Muzyka 4. Zeszyt ćwiczeń dla ucznia szkoły podstawowej* autorstwa Justyny Górskiej-Guzik.

© Copyright by Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON Sp. z o.o.

Gdynia 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie w całości lub we fragmentach bez zgody wydawcy zabronione.

6-15/N5703/XIV

WYDAWCA:

Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON Sp. z o.o.

81-212 Gdynia, ul. Hutnicza 3

tel. centrali 58 679 00 00

e-mail: info@operon.pl

www.operon.pl

SPIS TREŚCI

Dział I. Elementy dzieła muzycznego

1. Elementy notacji muzycznej	4
2. Rytm	6
3. Nazwy dźwięków	9
4. Metrum	12
5. Gra na instrumentach	14
6. Gra na flecie podłużnym	15
7. Gra w zespole	17
8. Doskonalenie gry na flecie	18
9. Krzyżyk i bemol	19
10. Kolędowanie	23
11. Muzyka cicha i głośna	25
12. Muzyka szybka i wolna	27
13. Podstawowe skale – dur i moll	28
14. Trójdźwięki, akordy	29
15. Triada harmoniczna	32

Dział II. Głosy i instrumenty

1. Głos	34
2. Poprawna emisja głosu	36
3. Rodzaje głosów	37
4. Zespoły wokalne i chóry	39
5. Instrumenty muzyczne	41
6. Instrumenty perkusyjne o określonej wysokości dźwięków	44
7. Instrumenty perkusyjne o nieokreślonej wysokości dźwięku	45
8. Instrumenty smyczkowe	46
9. Instrumenty strunowe szarpane i uderzane	47
10. Fortepian	49
11. Instrumenty dęte blaszane	51
12. Instrumenty dęte drewniane	53
13. Instrumenty dęte miechowe	55
14. Rodzaje zespołów	56
15. Orkiestry	59
Indeks haseł	65
Realizacja podstawy programowej w podręcznikach wydawnictw	66

OBJAŚNIENIE PIKTOGRAMÓW:

wykonaj samodzielnie

poszukaj informacji

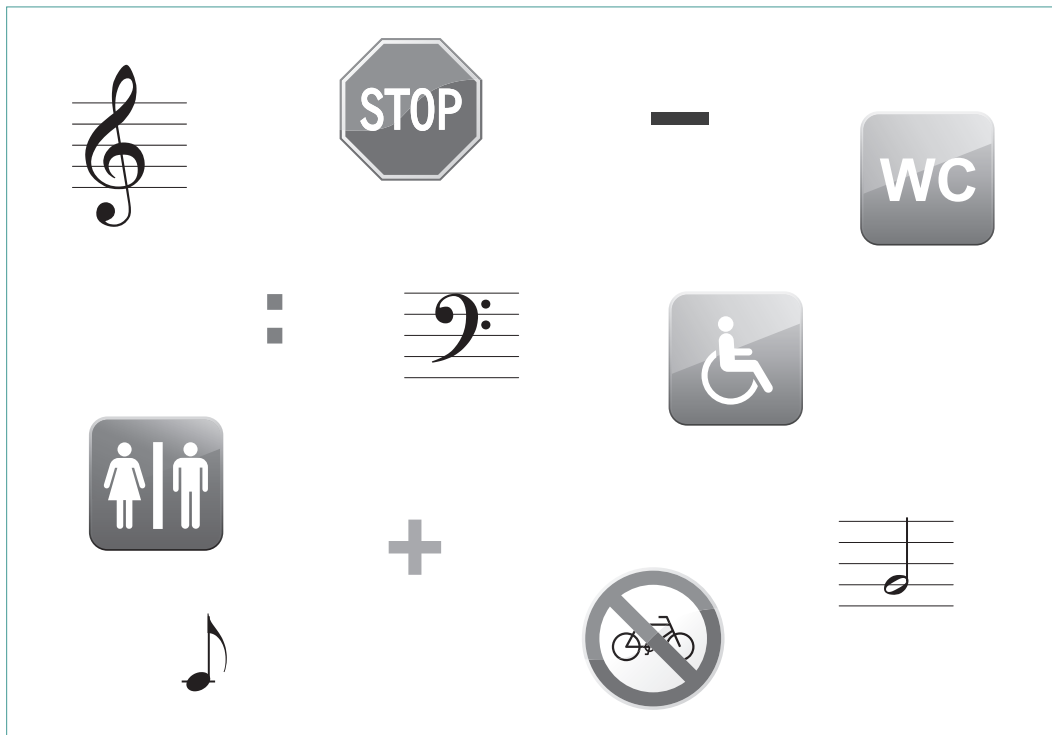

zadanie grupowe

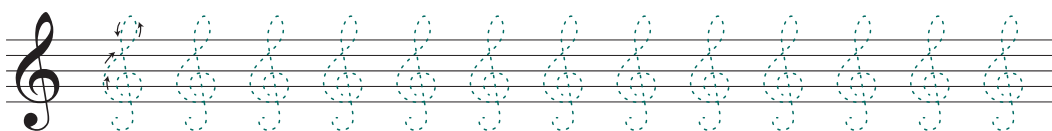
I. ELEMENTY DZIEŁA MUZYCZNEGO

1. Elementy notacji muzycznej

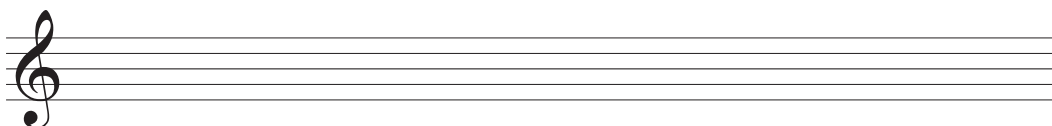
- 1.3. **1** Spośród podanych symboli wybierz te, które związane są z muzyką. Otocz je kółkiem.

- 1.3. **2** Napisz po śladzie klucze wiolinowe.

- 1.3. **3** Samodzielnie napisz klucze wiolinowe.

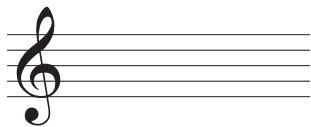

4 Określ położenie dźwięków na pięciolinii. W odpowiedzi wpisz na przykład 3. linia lub 2. pole. 1.3.

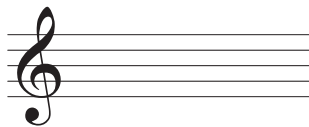

5 Wpisz nutę we wskazanym miejscu. Pamiętaj, że laski nut położonych poniżej 3. linii piszemy do dołu, a powyżej 3. linii do góry. 1.3.

na 4. polu

na 1. linii

na 2. linii dodanej dolnej

na 2. linii

2. Rytm

- 1.1. 1.3. **1** Pokoloruj ramki z nutami na trzy różne kolory. Następnie pokoloruj ramki z nazwami wartości rytmicznych nut na takie kolory, jakie mają ramki z odpowiednimi nutami.

ósemka

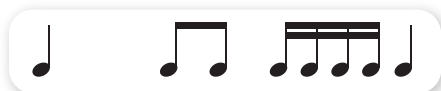

szesnastka

ćwierćnuta

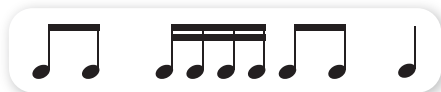
- 1.3. **2** Dopasuj i połącz liniami przykłady rytmiczne ze sposobem odczytania ich taitażacją.

TI RI TI RI TA TI RI TI RI TA

TI TI TI RI TI RI TI TI TA

TA TI TI TI RI TI RI TA

- 1.3. **3** Na prawej szalce wagi wpisz odpowiednią liczbę nut znajdujących się w koszyku tak, aby szalki pozostały w równowadze.

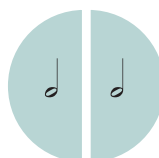

4 Uzupełnij przykłady rytmów odpowiednimi wartościami rytmicznymi. 1.3.

5 Narysuj w kratkach odpowiednie nuty oraz podpisz rysunki. 1.3.

Dwie ósemki trwają tyle

co 1 _____

Dwie półnuty trwają tyle

co 1 _____

Cztery szesnastki trwają tyle

co 1 _____

Dwie ćwierćnuty trwają tyle

co 1 _____

1.1.
1.3.

- 6 Z rozsypanki ułóż nazwy wartości rytmicznych nut. Zapisz ułożone nazwy i podaj ich symbole oraz symbole odpowiadających im pauz.

ó

nu

tka

ła

sem

nu

ka

ta

nu

nas

ca

szes

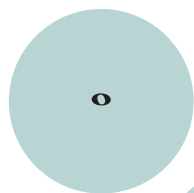
pół

ta

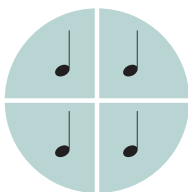
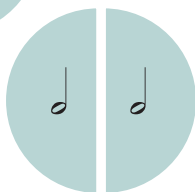
ćwierć

ta

Nazwa wartości rytmicznej	Nuta	Pauza

W całej nucie mieszczą się:

2 _____ lub 4 _____, lub 8 _____, lub 16 _____.

Półnuta trwa tyle samo czasu co:

_____ ćwierćnuty, _____ ósemki, _____ szesnastek.

3. Nazwy dźwięków

- 1 Znajdź w poniższym tekście jak największą liczbę nazw solmizacyjnych. Odnalezione nazwy otocz pętlą.

1.1.

- a) Ciocia Renata przesoliła zupę fasolową.
- b) Dominik pomalował swojej siostrze Milenie domek dla lalek.
- c) Ola dostaje w tym roku same dobre oceny.
- d) Miłosz w zimie karmił ziarenkami ptaszki. Dla sikorek przygotował też słoninę.

2.9.

- 2 Ułóż tekst do piosenki *Do re mi*. Liczba miejsc w schemacie poniżej oznacza liczbę sylab. W każdym miejscu umieść jedną sylabę. Oryginalną wersję piosenki znajdziesz na końcu zeszytu ćwiczeń (s. 62).

Do

Re

Mi

Fa

Sol

La

Si

i

wra-

ca-

my

znów

do

do

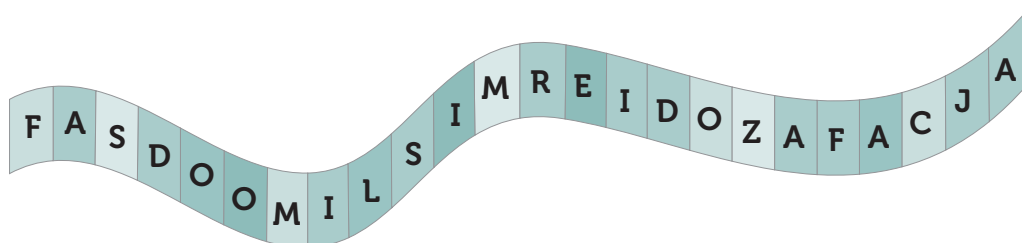
- 3 W zapisie nutowym otocz nutę c czerwonym kółkiem, d - niebieskim, e - zielonym, f - fioletowym. Zagraj na dzwonkach ten fragment. 1.3.

- 4 Połącz nuty z ich nazwami literowymi. 1.1. 1.3.

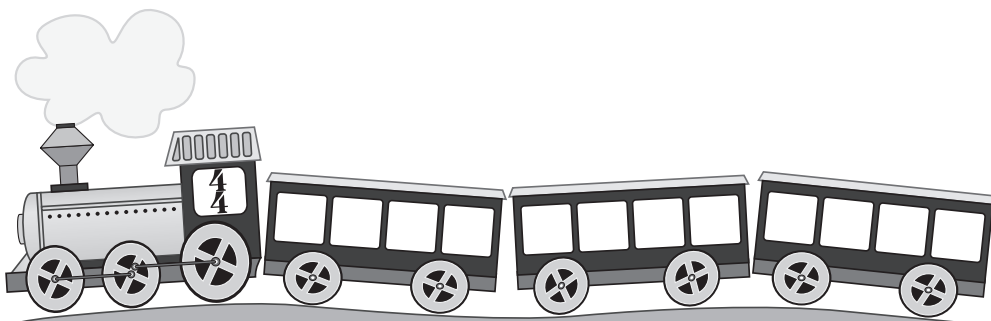
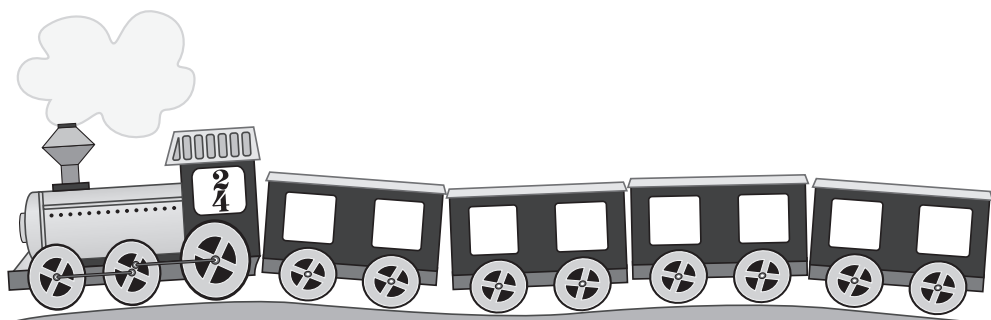
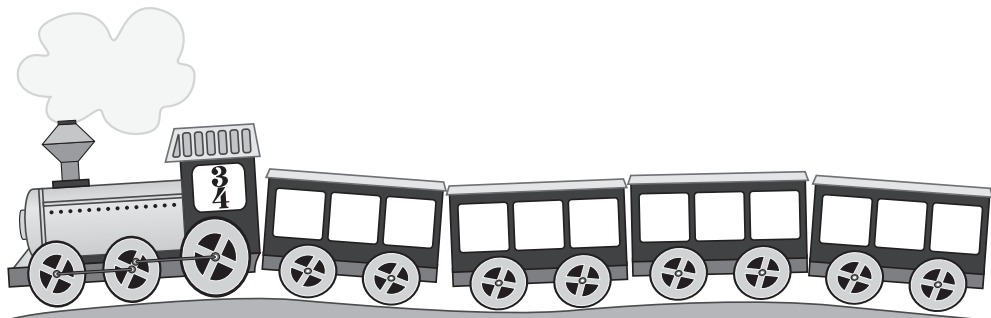

- 5 Wykreśl z diagramu wszystkie nazwy solmizacyjne. Pozostałe litery utworzą rozwiązanie. Zapisz je. 1.1.

4. Metrum

- 2.6. 1 Uzupełnij „muzyczne pociągi” według własnego pomysłu. Pamiętaj, że jeśli dolną liczbą metrum jest czwórka, to na jednym miejscu w pociągu może siedzieć ćwierćnuta lub nuty, które trwają tyle samo czasu co jedna ćwierćnuta.

2 Wstaw w wolne miejsca odpowiednie metrum.

1.3.

Exercise 1: A staff with a blank box for the meter, followed by a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

Exercise 2: A staff with a blank box for the meter, followed by a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

Exercise 3: A staff with a blank box for the meter, followed by a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

3 Uzupełnij takty odpowiednią liczbą ósemek.

1.3.

Exercise 1: A staff with a blank box for the number of eighth notes, followed by a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

Exercise 2: A staff with a blank box for the number of eighth notes, followed by a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

4 Wstaw w odpowiednich miejscach kreski taktowe.

1.3.

Exercise 1: A staff with a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

Exercise 2: A staff with a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

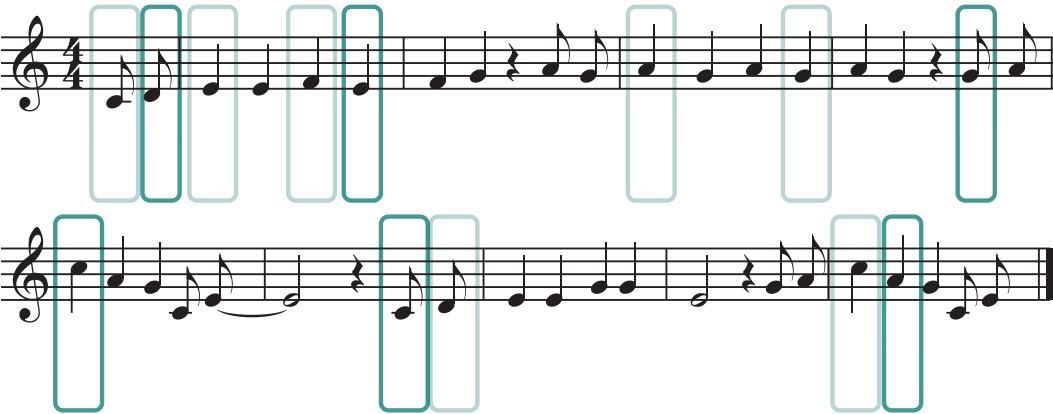
Exercise 3: A staff with a sequence of notes: a quarter note, an eighth note, a quarter note, an eighth note, a quarter note, and a half note. The sequence is repeated twice.

5. Gra na instrumentach

- 1.1.
1.3.

1

W nutach fragmentu piosenki *Zagram dzieciom* podpisz nazwami literowymi nuty otoczone jaśniejszą ramką, a nuty otoczone ciemniejszą ramką nazwami solmizacyjnymi.

- 1.4.

2

Wykreśl z diagramu nazwy instrumentów znajdujących się na rysunkach. Pozostałe litery odczytane w rzędach poziomych utworzą rozwiązanie - fragment tekstu piosenki. Zapisz go pod diagramem.

I	T	R	Ó	J	K	Ą	T	K
T	A	M	B	U	R	Y	N	A
N	A	L	P	E	W	N	O	W
T	Y	E	C	H	D	Ż	W	I
M	A	R	A	K	A	S	Y	Ę
K	A	Z	C	H	J	E	S	T
Z	A	E	K	L	Ę	T	A	P
D	Z	W	O	N	K	I	I	O
S	B	Ę	B	E	N	E	K	E
N	K	A	K	L	A	W	E	S

3 Wymyśl własne przykłady rytmiczne i zapisz je, dopasowując do oznaczeń taktowych.

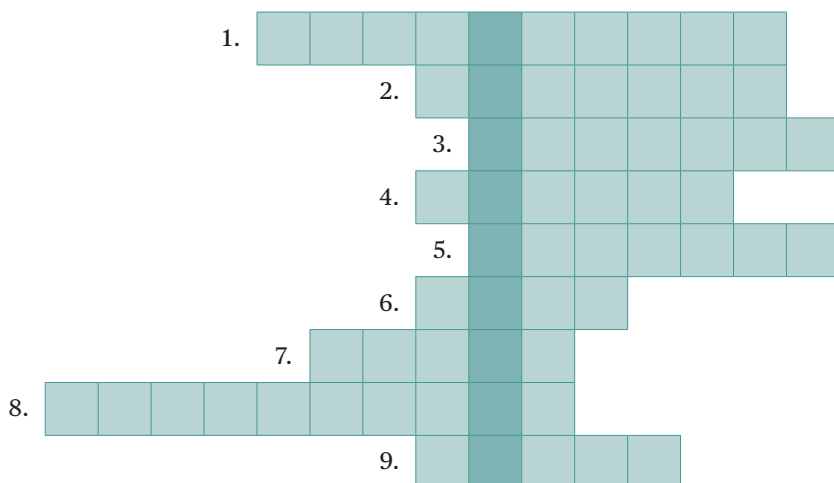
2.6.

6. Gra na flecie podłużnym

1 Rozwiąż krzyżówkę.

1.1.
1.3.

1. Trwa tyle co cztery szesnastki.
2. Tworzą ją dźwięki różnej wysokości, ma ją każda piosenka.
3. Trwa tyle co dwie ćwierćnuty.
4. Dwie cyfry na początku rytmu porządkują przebieg wartości rytmicznych w utworze muzycznym.
5. Na matematyce - figura geometryczna, na muzyce - instrument.
6. Tworzą go dłuższe i krótsze wartości rytmiczne.
7. Wiolinowy lub basowy.
8. Sposób na odczytywanie rytmów.
9. Cisza w muzyce.

Hasło: _____

2.4. **2** Zaznacz, czy zdania są prawdziwe, czy fałszywe.

Aby dźwięk na flecie był ładny, należy bardzo mocno dmuchać.

☐

Zawsze zakrywamy poszczególne otwory fletu tymi samymi palcami.

☐

Podczas właściwego ułożenia rąk na flecie prawa ręka jest bliżej ust.

☐

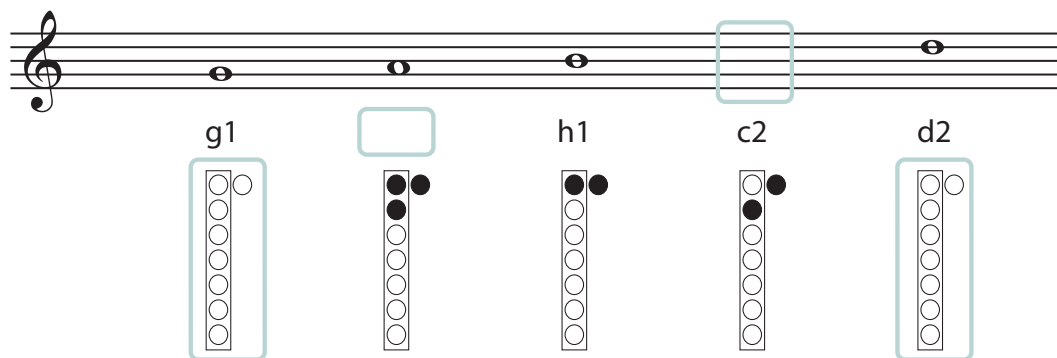
Mały palec lewej ręki nie bierze udziału w grze.

☐

Otwór znajdujący się z tyłu fletu zatykamy kciukiem lewej ręki.

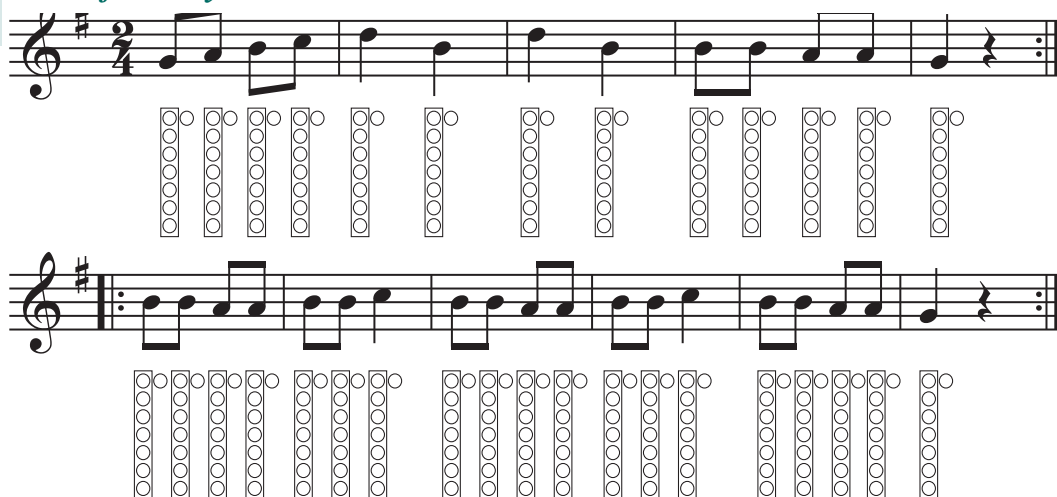
☐

2.4. **3** Uzupełnij rysunek poniżej. Miejsca, które trzeba uzupełnić, są zaznaczone kolorową ramką.

4 Uzupełnij diagramy ułatwiające grę na flecie. Naucz się grać piosenkę *Pojedziemy na łów.*

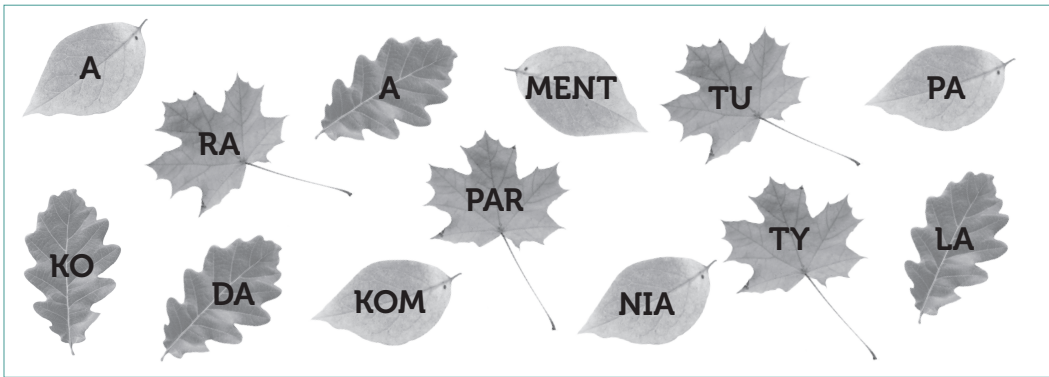
2.4.

7. Gra w zespole

1 Z rozsypanych na liściach sylab utwórz trzy słowa. Wyjaśnij ich znaczenie.

1.1.

_____ to _____

_____ .

_____ to _____

_____ .

_____ to _____

_____ .

2 Podpisz nazwami solmizacyjnymi fragmenty melodii piosenki *Podwórkowy młyn*.

1.3.

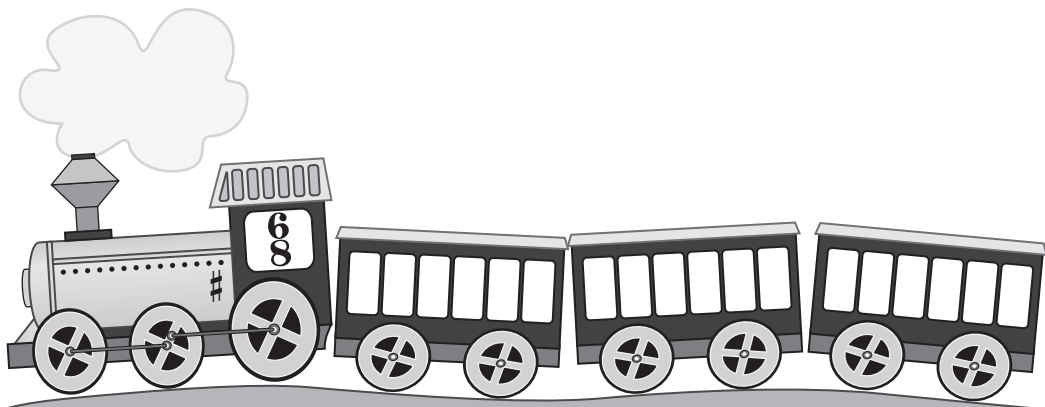
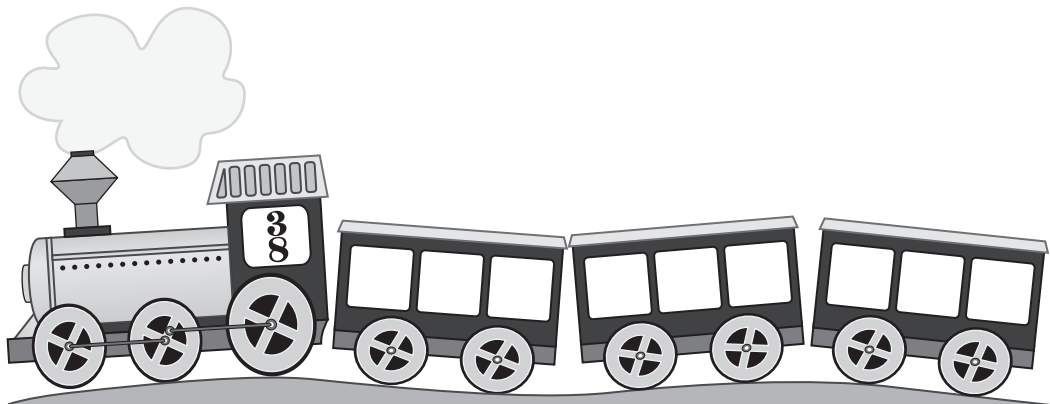
8. Doskonalenie gry na flecie

2.4. 1 Uzupełnij chwytów fletowe.

Diagram showing the fingering for the notes c, d, [blank], f, g, [blank], h, c², and d² on a flute. The notes are written on a musical staff. Below each note is a diagram of the flute keys, with circles representing the keys. The fingering for each note is indicated by black dots on the circles. The diagrams for c, d, f, g, h, c², and d² are shown with light blue boxes around them.

2.4. 2 Uzupełnij brakujące chwytów fletowe do partii fletu w utworze *Piekielny galop*.

Diagram showing the fingering for the notes in the piece *Piekielny galop*. The notes are written on three staves. Below each note is a diagram of the flute keys, with circles representing the keys. The fingering for each note is indicated by black dots on the circles. The diagrams for the first staff are shown with light blue boxes around them.

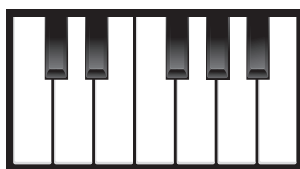
9. Krzyżyk i bemoł

1 Nazwij dźwięki zapisane na pięciolinii.

1.3.

2.4. 2 Zaznacz na klawiaturze zapisane dźwięki.

a)

Hasło: _____

b)

Hasło: _____

c)

Hasło: _____

d)

Hasło: _____

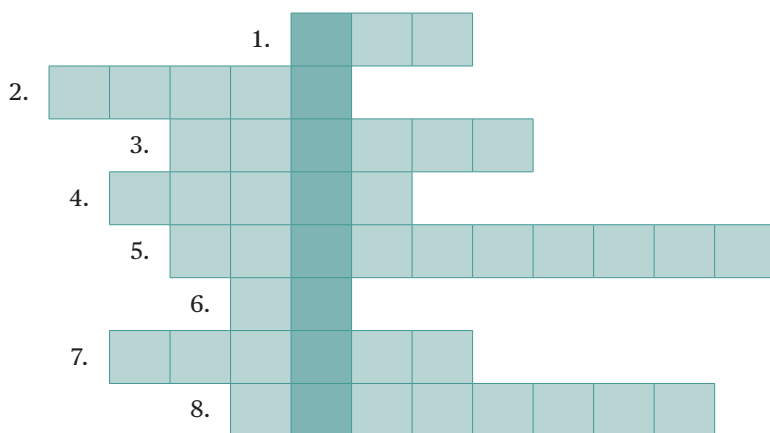
e)

Hasło: _____

1.1.
1.3.

4 Rozwiąż krzyżówkę.

1. Dźwięk f z krzyżykiem.
2. Obniża dźwięk o półtonu.
3. Połowa ćwierćnuty.
4. Na początku każdej pięciolinii z melodią.
5.
6. Dźwięk e z bemolem.
7. Najmniejsza odległość, jaką można zagrać na pianinie.
8. Anuluje podwyższenia i obniżenia dźwięków.

Hasło: _____

10. Kolędowanie

1 Uzupełnij „równania muzyczne”.

2.6.

$$\text{half note} = \text{quarter note} + \boxed{}$$

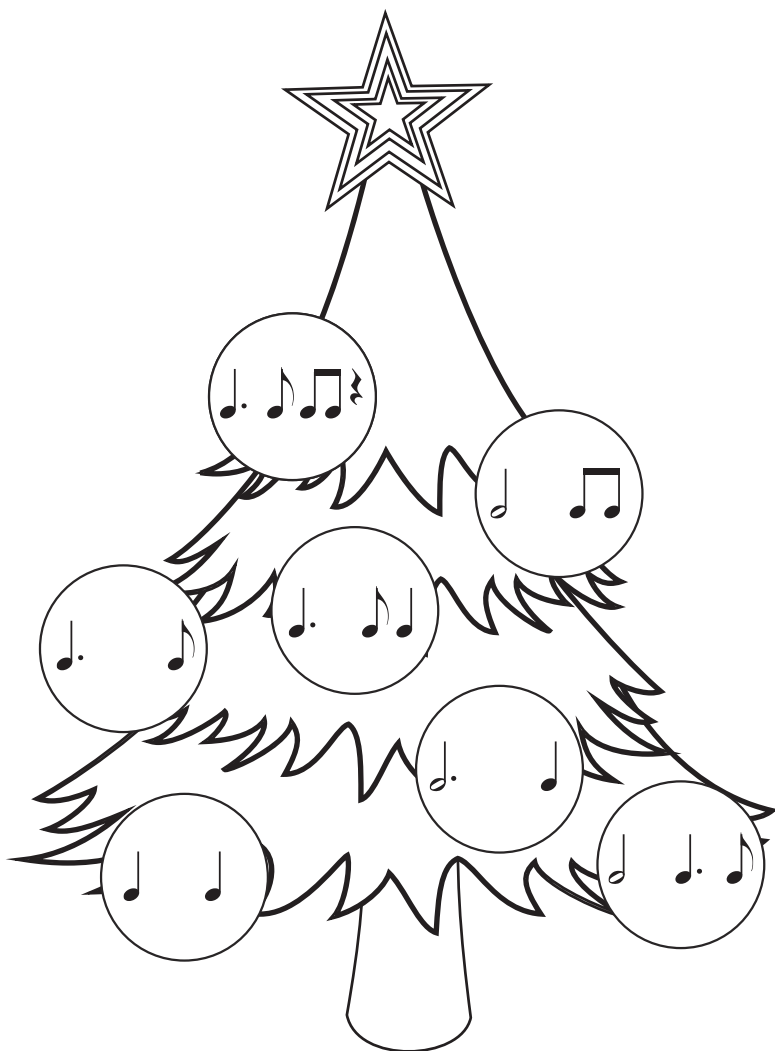
$$\text{half note} = \text{quarter note} + \boxed{}$$

$$\text{quarter note} = \text{quarter note} + \boxed{}$$

2 Pokoloruj bombki z taktami w metrum $\frac{4}{4}$ na czerwono, w metrum $\frac{3}{4}$ na niebiesko, w metrum $\frac{2}{4}$ na żółto. Dodaj więcej ozdób według własnego pomysłu oraz pokoloruj całą choinkę.

1.3.

1.3.
2.4.

- 3 Zamień nazwy solmizacyjne nut na odpowiednie położenie dźwięków na pięciolinii. Zapisz nuty kolędy na pięciolinii. Zagraj je na dowolnym instrumencie. Odpowiedz na pytanie: Jaka to kolęda?

3/4

mi mi mi sol fa mi fa re re fa la sol

5

mi mi mi sol fa mi fa re sol fa fa mi

9

sol sol do si la la sol fa fa la la sol

13

mi mi mi sol fa mi fa re sol fa fa mi

3/4

Empty musical staves for writing the carol melody.

Tytuł kolędy: _____

- 4 Uzupełnij chwyt fletowy ułatwiający zagranie kolędy *Gdy śliczna Panna*. Zwróć uwagę, że przy kluczu znajduje się bemol na 3 linii. W całym utworze nie ma dźwięków h. Są dźwięki b, które gramy w następujący sposób:

Chwyt fletowy b

11. Muzyka cicha i głośna

- 1 Wybierz i zakreśl określenia, które dotyczą dynamiki.

forte, półton, skala, gama, piano, mezzosopran, pianissimo, crescendo, akolada

- 1.3. 2 Dopasuj ilustracje do odpowiedniej dynamiki. Za pomocą linii połącz ilustracje z napisami *forte* lub *piano*.

forte

piano

1.3.

- 3 W jakiej dynamice mówi się najczęściej poniższe zdania? Podaj skrót oznaczenia dynamicznego pasującego do każdej wypowiedzi.

Baczność! _____

Śpij, kochanie! _____

Spokojnie, już wszystko w porządku. _____

Uważaj, samochód! _____

Chciałem zaprosić cię na moje urodziny. _____

2.9.

- 4 Narysuj zimowy pejzaż, który będzie się kojarzył z dynamiką *piano*.

12. Muzyka szybka i wolna

- 1 Znajdź w internecie utwór Edwarda Griega *W grocie króla gór*. Narysuj do niego ilustrację.

1.7.
2.9.

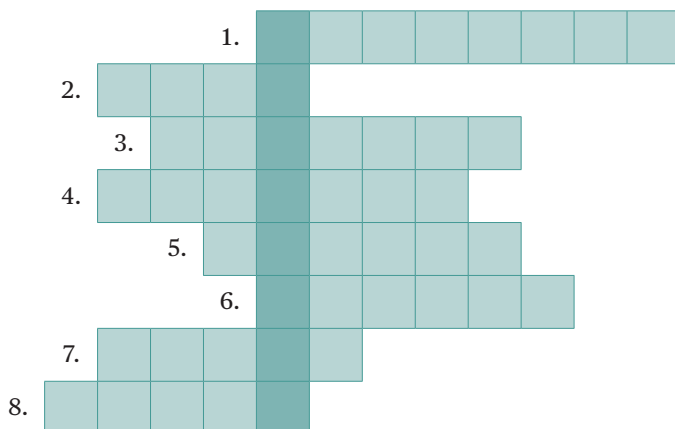
- 2 Dopasuj określenia tempa utworów do zdjęć zwierząt, które kojarzą się z różnym tempem poruszania się.

1.3.

presto, vivo, moderato, adagio

1.3. 3 Rozwiąż krzyżówkę.

1. Urządzenie do dokładnego określania tempa utworu muzycznego.
2. Żywo, szybko.
3. W tempie spokojnego kroku.
4. Ruchliwie, wesoło.
5. Śpiesznie.
6. Wolno.
7. Powoli.
8. Szeroko.

Hasło: _____

13. Podstawowe skale – dur i moll

1.7.
3.5.

- 1 Wysłuchaj wymienionych *Mazurków* Fryderyka Chopina. Wybierz do nich po 4 określenia spośród podanych poniżej, które twoim zdaniem najlepiej opisują te utwory.

*sentymalny, spokojny, nostalgiczny, delikatny, optymistyczny,
niespokojny, wesoły, burzliwy, pogodny, radosny, łagodny, smutny, szybki*

Fryderyk Chopin - *Mazurek C-dur* op. 24 nr 2

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

Fryderyk Chopin - *Mazurek a-moll* op. 68 nr 2

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

2 Zaznacz półtony w gamie C-dur. Uzupełnij zdanie.

1.3.

Półtony w gamach durowych występują między _____ i _____ oraz _____ i _____ stopniem gamy.

3 Dźwięki jakich gam zostały zaznaczone na klawiaturach?

1.1.
1.3.

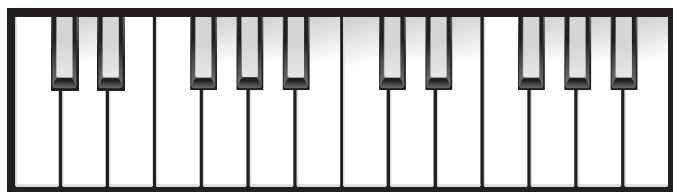
Odpowiedź: _____

Odpowiedź: _____

4 Zaznacz na klawiaturze dźwięki gamy D-dur.

1.3.

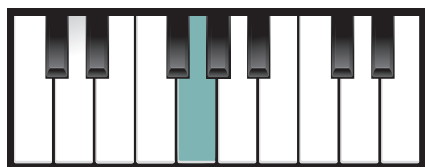
14. Trójdźwięki, akordy

1 Połącz pojęcia z ich definicjami.

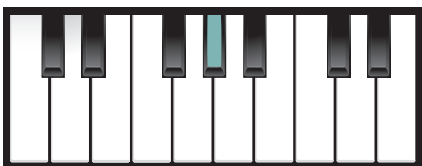
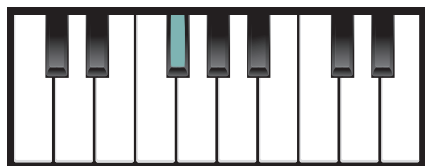
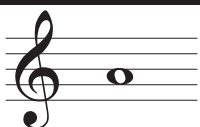
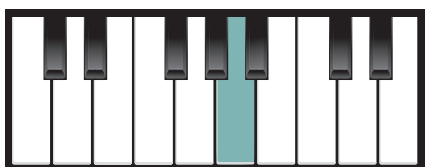
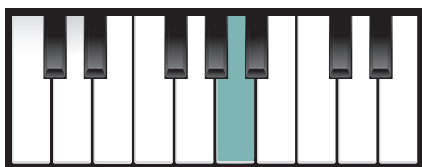
1.1.

a) tercja	1. Interwał (odległość między dwoma dźwiękami).
Na pięciolinii dźwięki w interwale tercji znajdują się na sąsiadujących liniach lub polach.
b) trójdźwięk	
c) akord	2. Trzy dźwięki ułożone tercjami.
3. Współbrzmienie przynajmniej 3 dźwięków.

2.6. 2 Zbuduj tercje wielkie od podanego dźwięku i zaznacz je na klawiaturze.

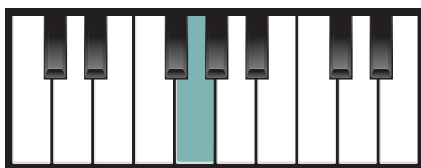

2.6. 3 Zbuduj tercje małe od podanych dźwięków. Zaznacz odpowiednie dźwięki na klawiaturze.

4 Zbuduj trójdźwięki durowe od zaznaczonego dźwięku.

2.6.

5 Zbuduj trójdźwięki molowe od zaznaczonego dźwięku.

2.6.

2.2.

- 6 Zaśpiewaj wraz z całą klasą krótką piosenkę o trójdźwiękach, która powstała na podstawie triady harmoniczej.

Za - śpie - waj trój - dźwię - ki to - na - cji C.

To kró - tkie śpie - wa - nie po - trze - bne jest!

15. Triada harmoniczna

1.3.
2.6.

- 1 Zbuduj triadę harmoniczną w tonacji C-dur. Zapisz w tabeli brakujące nazwy trójdźwięków triady i ich składniki.

I II III IV V VI VII VIII

	Trójdźwięk	Dźwięki trójdźwięku
Tonika		
Subdominanta	F-dur	
Dominanta		g, h, d

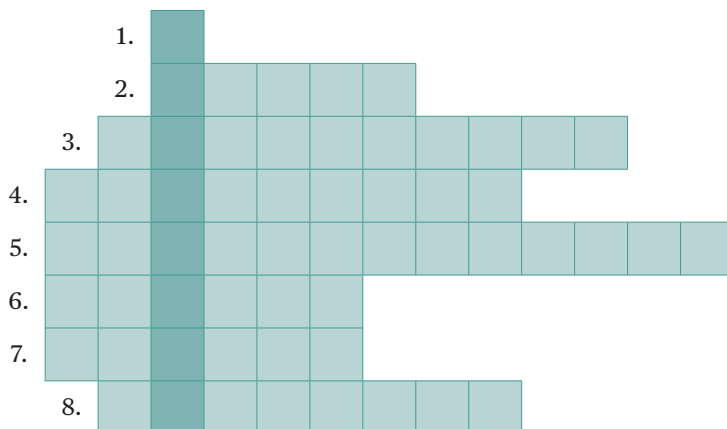
- 1.1. 2 Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

Trzy trójdźwięki zbudowane na I, IV i V stopniu gamy to _____.

Trójdźwięk zbudowany na I stopniu nazywamy _____,
na IV _____, a na V _____.

3 Rozwiąż krzyżówkę. Następnie wyjaśnij, co oznacza hasło.

1.1.
1.3.

1. Nazwa literowa dźwięku zapisanego na 3 linii.
2. Współbrzmienie co najmniej 3 dźwięków.
3. 3 dźwięki ułożone od siebie w odległościach tercji.
4. Trójdźwięk zbudowany na V stopniu gamy.
5. Towarzyszy melodii, wzbogaca ją, ułatwia śpiewanie.
6. Trójdźwięk zbudowany na I stopniu gamy.
7. Trzy trójdźwięki zbudowane na I, IV i V stopniu gamy.
8. Anuluje działanie krzyżyka i bemola.

Hasło: _____

Wyjaśnienie pojęcia: _____

2. Poprawna emisja głosu

1.7.
2.3.

- 1 Na podstawie informacji z lekcji (lub internetu) utwórz Kodeks młodego śpiewaka. Zapisz w tabeli rady dla uczniów, którzy chcą pięknie śpiewać i dbać o swój głos. Po lewej stronie tabeli niech znajdą się „nakazy”, a po prawej „zakazy”.

3. Rodzaje głosów

- 1

Z diagramu wykreśl nazwy głosów ludzkich. Pozostałe litery odczytane w rzędach poziomych utworzą hasło.
- 1.4.

	G	B	Ł	O	S	S	T
	B	A	R	Y	T	O	N
O	T	S	W	Ó	E	P	J
S	K	A	R	B	N	R	D
B	A	L	T	A	O	A	J
O	N	I	E	G	R	N	O

Hasło: _____

-

2

Rozwiąż rebusy. Rozwiązaniami są tytuły bardzo znanych arii z oper wybitnych kompozytorów. Zapisz je. Podaj też tytuły oper, z których one pochodzą, nazwiska kompozytorów, którzy je napisali, oraz rodzaje głosów, które je wykonują. W razie problemów poszukaj informacji w dostępnych źródłach.
- 1.7.
3.3.

Aria		a=ej		y
-------------	---	-------------	--	----------

Tytuł utworu: _____

Tytuł opery: _____

Kompozytor: _____ Rodzaj głosu: _____

Aria

S

rzeń

t=t

Tytuł utworu: _____

Tytuł opery: _____

Kompozytor: _____ Rodzaj głosu: _____

Tytuł utworu: _____

Tytuł opery: _____

Kompozytor: _____ Rodzaj głosu: _____

1.7.
1.4.

- 3** Znajdź w internecie lub w książkach o muzyce nazwiska pięciu znanych polskich śpiewaków. Zapisz je. Podaj informacje o tym, jakim głosem każdy z tych artystów śpiewa.

4. Zespoły wokalne i chóry

1 Wyjaśnij pojęcia.

1.4.

a) *a cappella* - _____

b) zespół wokalny - _____

c) chór - _____

d) dyrygent - _____

2 Uzupełnij tekst podanymi poniżej słowami.

3.2.

identyczną, różnym, wielogłosowy

Kanon to najprostszy wokalny utwór _____. Wszystkie głosy śpiewają _____ melodię, ale rozpoczynają śpiewanie w _____ czasie.

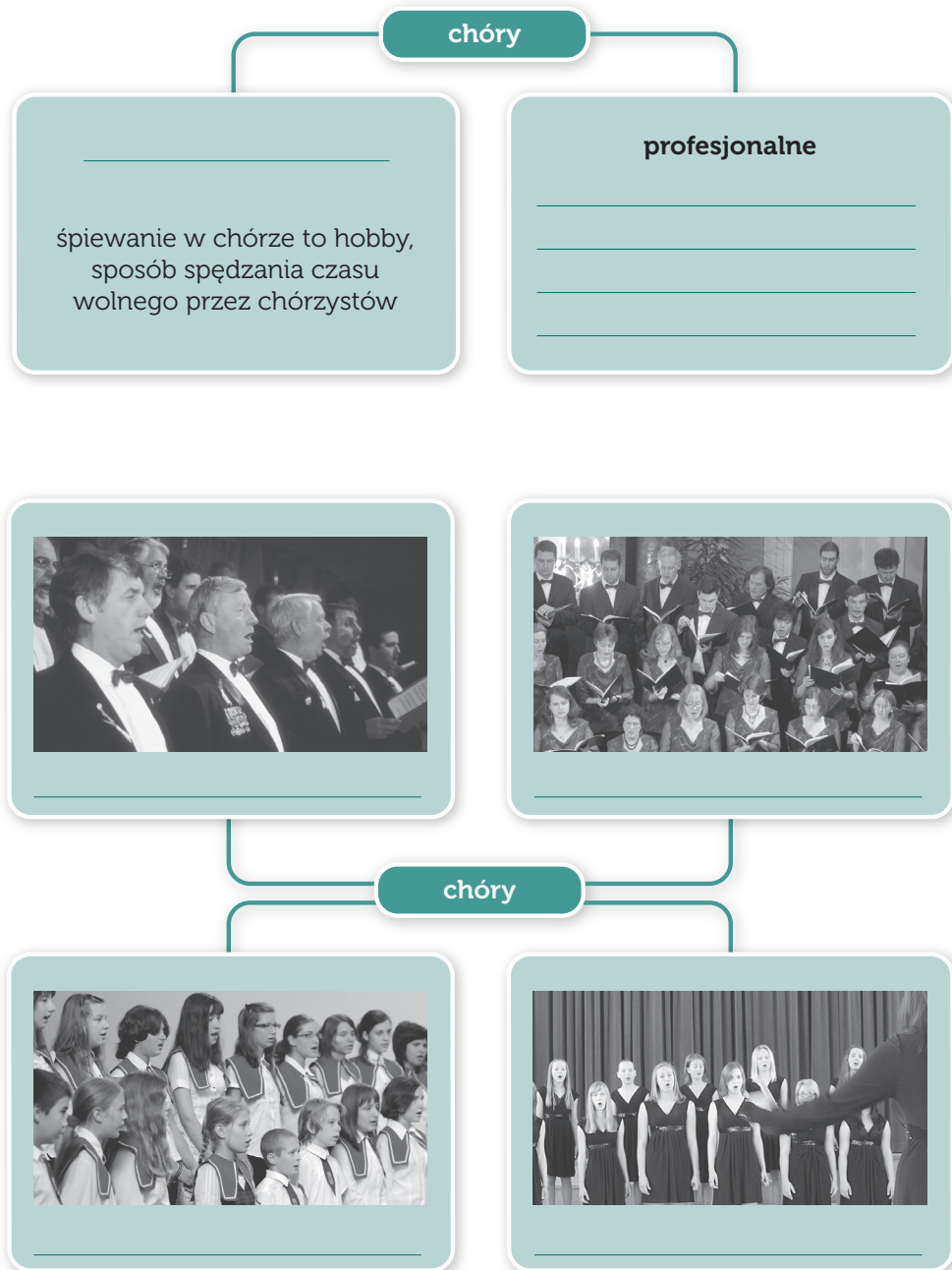

3 Podpisz nazwami solmizacyjnymi nuty kanonu *Jak wielką moc posiada śpiew*. Zaśpiewaj z kolegą lub koleżanką z ławki tę melodię solmizacją.

1.3.
2.2.

1.4. 4 Uzupełnij schematy.

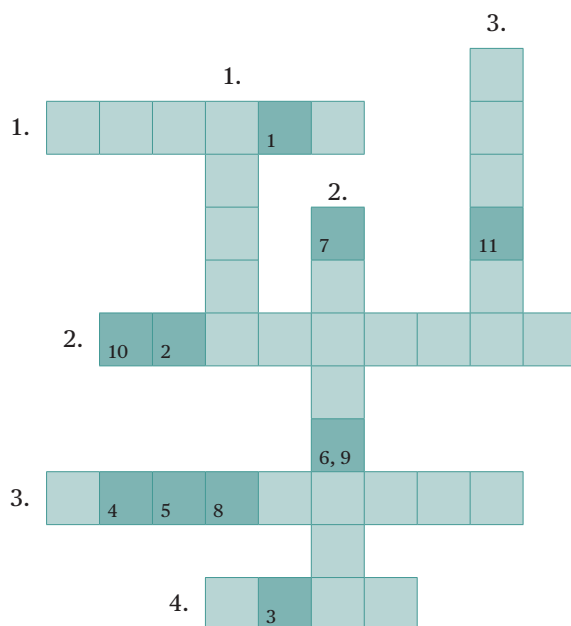

5. Instrumenty muzyczne

- 1** Rozwiąż krzyżówkę. Odczytaj hasło z pól wyróżnionych kolorem. Wyjaśnij, co oznacza to słowo. W razie trudności skorzystaj z dostępnych źródeł.

1.4.

Poziomo:

1. Codziennie w Krakowie usłyszysz jej głos z Wieży Mariackiej.
2. Ma 2 metry „wzrostu”, 4 struny, gra bardzo niskie dźwięki.
3. Ulubiony instrument Fryderyka Chopina.
4. Instrument dęty drewniany, na którym uczysz się grać na lekcjach muzyki.

Pionowo:

1. Instrument perkusyjny. Gdy uderzysz w jego membranę, rozlegnie się głośnie dudnienie.
2. Kiedy pocierasz ich struny smyczkiem, „pięknie śpiewają”.
3. Ten instrument z 6 strunami świetnie sprawdzi się na wycieczce i przy ognisku.

Hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Wyjaśnienie: _____

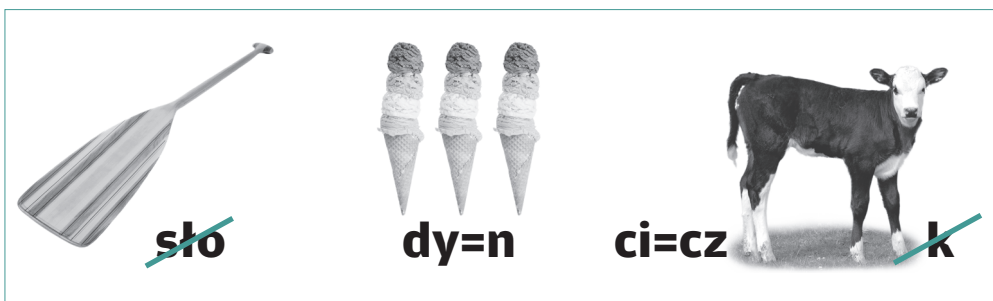
3.3. 2 Uzupełnij tekst właściwymi słowami.

struna, uderzając, strunowe, dęte, dętym

Instrumenty muzyczne możemy podzielić na 3 grupy: _____, _____ i perkusyjne. W instrumentach strunowych źródłem dźwięku jest drgająca _____. Aby zagrać na instrumencie _____, należy wprowadzić do niego powietrze poprzez odpowiednie zadęcie lub działając urządzeniami mechanicznymi, np. miechami. Na instrumentach perkusyjnych gramy _____ i wprawiając w drganie cały instrument lub jego część.

1.4. 3 Rozwiąż rebusy.

a)

Hasło: _____

b)

Hasło: _____

Hasło: _____

Hasło: _____

Hasło: _____

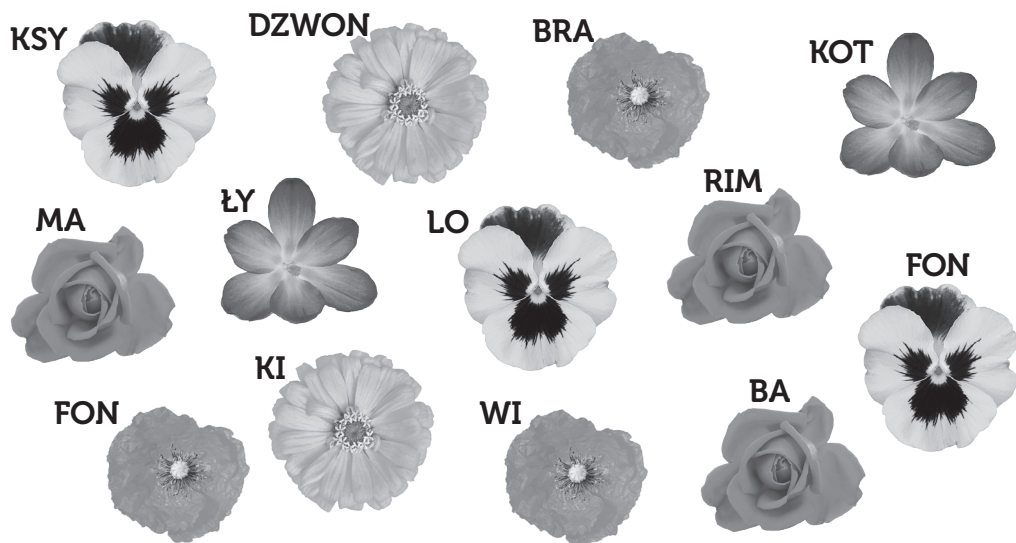
4 Do jakich grup instrumentów należą instrumenty, których nazwy od-
czytaliście w zadaniu 3?

3.3.

- a) _____ należy do grupy instrumentów _____ .
- b) _____ należy do grupy instrumentów _____ .
- c) _____ należy do grupy instrumentów _____ .
- d) _____ należy do grupy instrumentów _____ .
- e) _____ należy do grupy instrumentów _____ .

6. Instrumenty perkusyjne o określonej wysokości dźwięków

- 1.4. **1** Ułóż z sylab nazwy pięciu instrumentów perkusyjnych o określonej wysokości dźwięku.

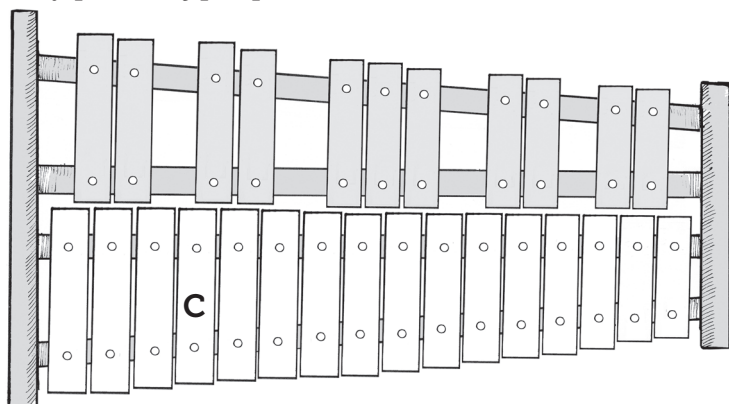

Instrumenty perkusyjne o określonej wysokości dźwięku:

_____, _____, _____,
_____, _____.

- 2** Pokoloruj na schemacie dzwonków:

- a) wszystkie dźwięki c na zielono, b) wszystkie dźwięki f na niebiesko,
c) wszystkie dźwięki h na żółto, d) wszystkie dźwięki gis na czerwono.
W razie potrzeby poszukaj podpowiedzi w internecie.

7. Instrumenty perkusyjne o nieokreślonej wysokości dźwięku

- 1 Zakreśl na czerwono instrumenty perkusyjne o określonej wysokości dźwięku, a na zielono instrumenty perkusyjne o nieokreślonej wysokości dźwięku. 3.3.

- 2 Uzupełnij przykłady rytmiczne brakującymi ćwierćnutami. Zagraj je na dowolnym instrumencie perkusyjnym. 1.3.

- 3 Podpisz sylabami rytmicznymi fragmenty rytmu piosenki *Wywołuję wiosnę*. 1.3.

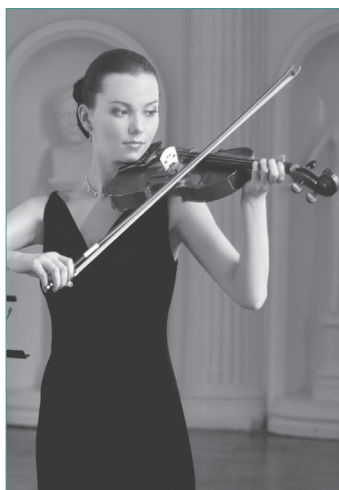

8. Instrumenty smyczkowe

- 2.4. 1 Spośród rysunków wybierz ten, na którym w prawidłowy sposób narysowano skrzypce.

- 1.4. 2 Zapisz pod zdjęciami nazwy instrumentów, na których grają muzycy.

- 1.7. 3 Podaj nazwiska dwóch wybitnych muzyków grających na instrumentach smyczkowych. Zapisz, na jakich instrumentach grają i jakiej są narodowości. Poszukaj informacji w internecie.

a) Nazwisko: _____

Narodowość: _____

Instrument: _____

b) Nazwisko: _____

Narodowość: _____

Instrument: _____

4 Uzupełnij tekst. W razie trudności poszukaj informacji w internecie.

1.7.

Muzyk grający na skrzypcach lub na altówce umieszcza instrument na lewym ramieniu i przytrzymuje go _____. Palce _____ ręki przyciskają struny na gryfie. W prawej ręce skrzypek trzyma _____. Wiolonczelista przy swoim instrumencie _____. Wiolonczelę stawia na podłodze, opierając ją na nóżce. Kontrabasista przy swoim instrumencie _____ lub siedzi na wysokim stołku. W prawej ręce trzyma smyczek lub gra palcami prawej ręki. Taki sposób wydobywania dźwięku nazywamy _____.

9. Instrumenty strunowe szarpane i uderzane

1 Uczeń nie uważał na lekcji muzyki i do jego notatki wkradły się błędy. Popraw notatkę. Wykreśl błędne informacje.

2.4.

Gitara jest popularnym instrumentem z grupy instrumentów strunowych szarpanych. Najczęściej ma 7 strun. Gitara klasyczna ma struny wykonane ze specjalnego tworzywa sztucznego - nylonu. Struny gitary akustycznej i elektrycznej wykonane są z jelit baranich. Na gitarze elektrycznej gra się palcami, a na gitarze klasycznej kostką.

Poprawiona wersja notatki:

Klucz do szyfru:

A 	B 	C 	D 	E 	F
G 	H 	I 	J 	K 	L
M 	N 	O <i>mf</i>	P 	R 	S <i>p</i>
T <i>f</i>	U 	W 	X 	Y 	Z

10. Fortepian

- 1 Posłuchaj utworu *Etiuda rewolucyjna* Fryderyka Chopina. Narysuj abstrakcyjną ilustrację ukazującą nastrój w tym utworze. Jakich kolorów przede wszystkim użyjesz do wykonania tej pracy? Dlaczego?

3.5.
2.9.

Kolory: _____

Wyjaśnienie: _____

1.6. 2 Zdjęcia przedstawiają miejsca w Warszawie związane z osobą Fryderyka Chopina. Rozszyfruj nazwy tych miejsc - ułóż i zapisz litery w kolejności odpowiadającej liczbom od najmniejszej do największej.

a)

5	18	11	17	1	10	19	2	13	16	12	3	4	20	21	8	6	14	9	7	15
I	Z	Ę	R	K	I	Y	O	E	K	T	Ś	C	Ż	A	Ś	Ó	G	W	Ł	O

b)

2	19	4	17	6	15	8	13	10	11	12	9	14	7	16	5	18	3	1
A	I	A	S	K	O	Z	R	M	I	E	I	Z	A	W	C	K	Ł	P

c)

1	7	13	2	8	14	3	9	15	4	10	16	5	11	17	6	12	18
Ł	K	E	A	I	W	Z	K	S	I	R	K	E	Ó	I	N	L	E

d)

6	20	17	13	9	4	16	12	8	3	19	15	11	7	2	18	14	10	5	1
Ó	K	Y	R	I	C	Z	T	S	Ś	E	I	S	Ł	O	T	W	Ó	I	K

Fortepian jest instrumentem strunowym uderzanym.

7

Pianino zajmuje więcej miejsca niż fortepian.

7

W fortepianie i w pianinie młoteczki uderzają w struny.

7

Skala fortepianu obejmuje 4 oktawy.

7

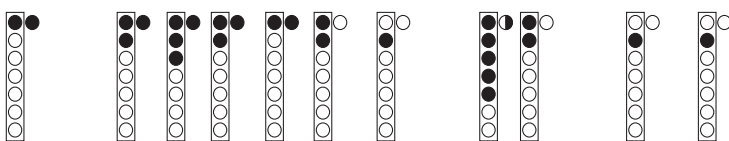
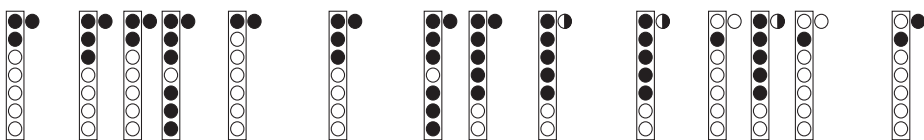
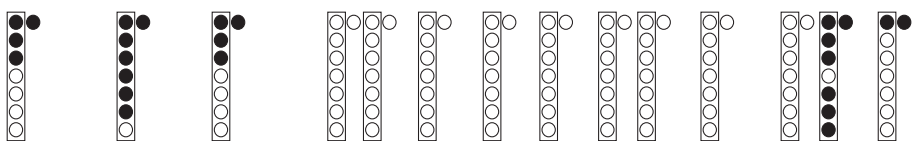
Fortepian jest instrumentem koncertowym, a pianino instrumentem przeznaczonym do ćwiczeń.

7

11. Instrumenty dęte blaszane

1 Uzupełnij brakujące chwyt fletowe w utworze *Te Deum*.

The image displays the first four measures of the melody for 'The Rose Tree' in G major, 2/2 time. The notation is presented in two systems. Each system includes a musical staff with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a time signature of 2/2. Below each staff is a series of vertical fingerings for the right hand, represented by circles. Filled circles indicate fingers to be pressed down, while open circles indicate fingers to be lifted. The first system covers measures 1 and 2, and the second system covers measures 3 and 4.

1.4. 2 Połącz ilustracje instrumentów z ich nazwami.

trąbka

puzon

waltornia

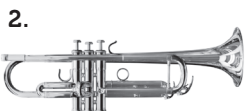
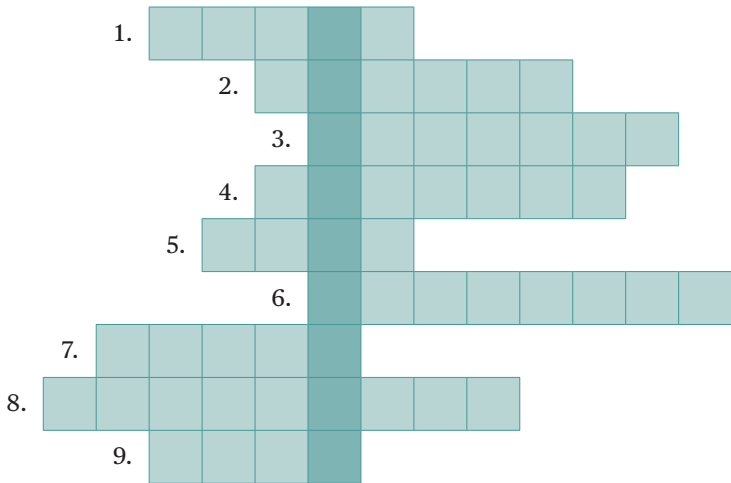
tuba

12. Instrumenty dęte drewniane

1 Rozwiąż krzyżówkę.

1.4.

Hasło: _____

1.4. **2** Podziel instrumenty z ćwiczenia 1. na dęte drewniane i dęte blaszane. Nazwy wpisz do tabeli.

Instrumenty dęte drewniane	Instrumenty dęte blaszane

1.4. **3** Rozwiąż krótki test. W każdym przykładzie tylko jedna odpowiedź jest poprawna.

Trąbka należy do grupy instrumentów:

- a) dętych drewnianych.
- b) dętych blaszanych.
- c) strunowych szarpanych.
- d) perkusyjnych.

Najniżej brzmiący instrument dęty blaszany to:

- a) puzon.
- b) tuba.
- c) waltornia.
- d) organy.

W której grupie wymienione są tylko instrumenty dęte drewniane?

- a) klarnet, trąbka, saksofon, fagot
- b) obój, klarnet, flet, saksofon
- c) obój, waltornia, saksofon, tuba
- d) puzon, trąbka, waltornia, tuba

Saksofon jest instrumentem dętym drewnianym, ponieważ:

- a) jest wykonany z drewna.
- b) jego część nazywana stroikiem jest wykonana z drewna.
- c) dawno temu saksofony były wykonywane z drewna.
- d) jest podobny do fletu.

13. Instrumenty dęte miechowe

1 Uzupełnij tekst słowami podanymi poniżej.

1.4.

dęty, piszczałek, głosy, kontuarze, organista

Organy to instrument _____ miechowy. Instrument ten zbudowany jest z dużej liczby piszczałek. Piszczałki różnej wielkości, które grają taką samą barwą, tworzą _____. Muzyk grający na organach uruchamia te głosy przełącznikami, które znajdują się na _____ czyli stole gry. _____ gra rękoma na klawiaturach, których może być kilka, i nogami na pedale, czyli na klawiaturze dla nóg.

2 W zapisie nutowym kanonu *Był Duda* zakreśl na czerwono wszystkie dźwięki f, na zielono wszystkie dźwięki a, na niebiesko wszystkie dźwięki b. Przy kluczu w zapisie nutowym znajduje się jeden bemol (b).

1.3.

7

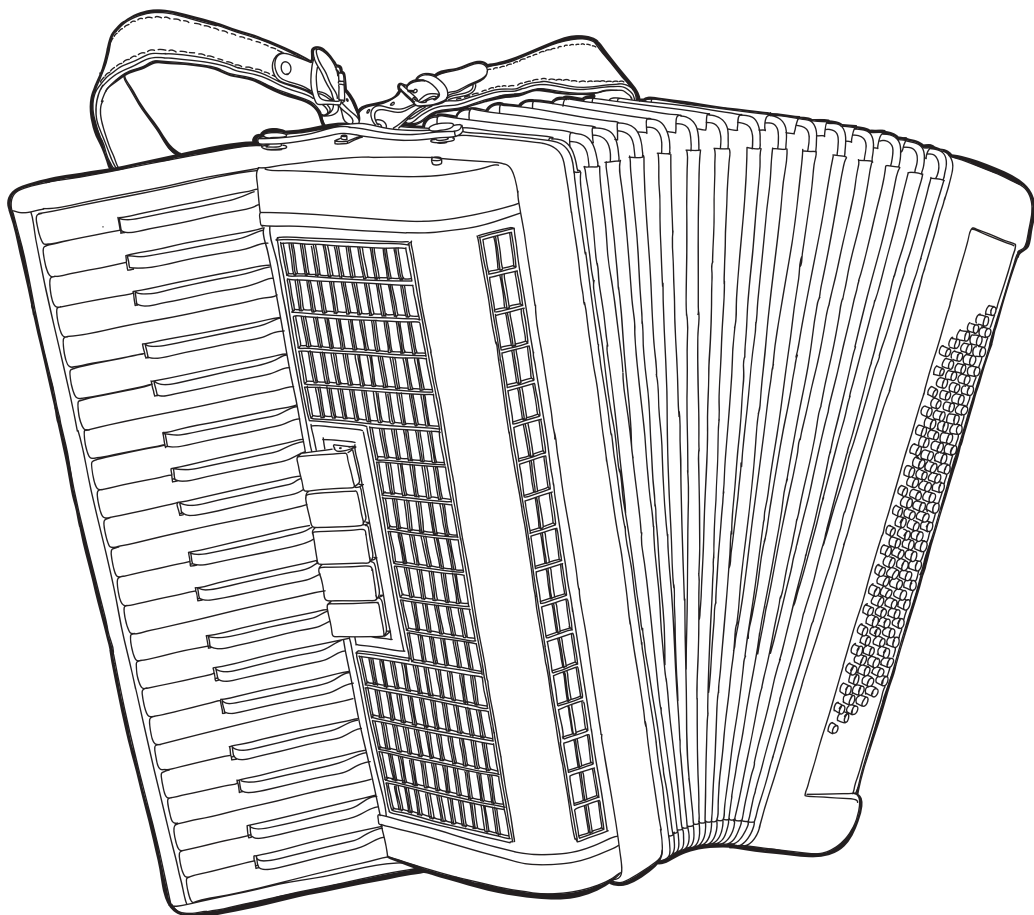
Był Du-da, był Du-da, miał du-dy, miał. A-le te du-dy nie by-ły Du-dy,

bo ten Du-da od i-nne-go Du-dy te du-dy miał, du-dy miał, du-dy miał.

2.9.

3 Pokoloruj akordeon. Możesz go ozdobić w fantazyjny sposób.

14. Rodzaje zespołów

1.4. **1** Wyjaśnij podane pojęcia.

duet - _____

trio - _____

kwartet - _____

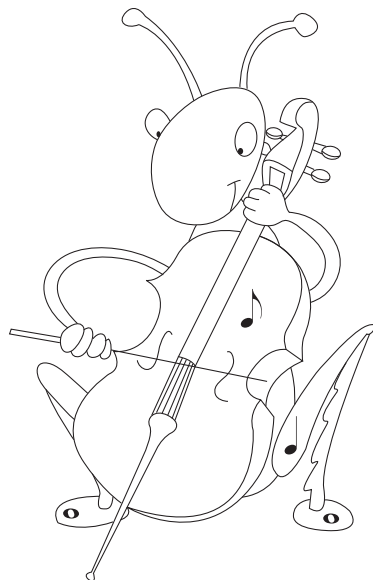
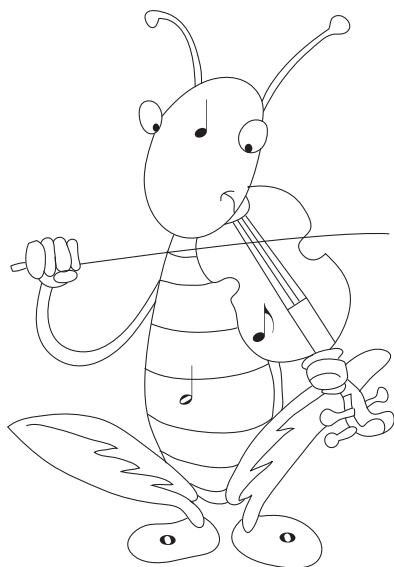
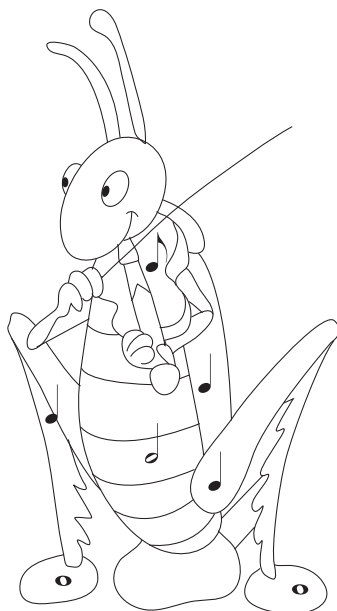
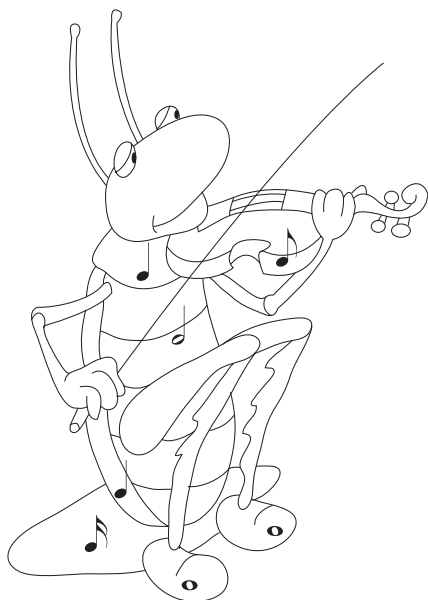
kwintet - _____

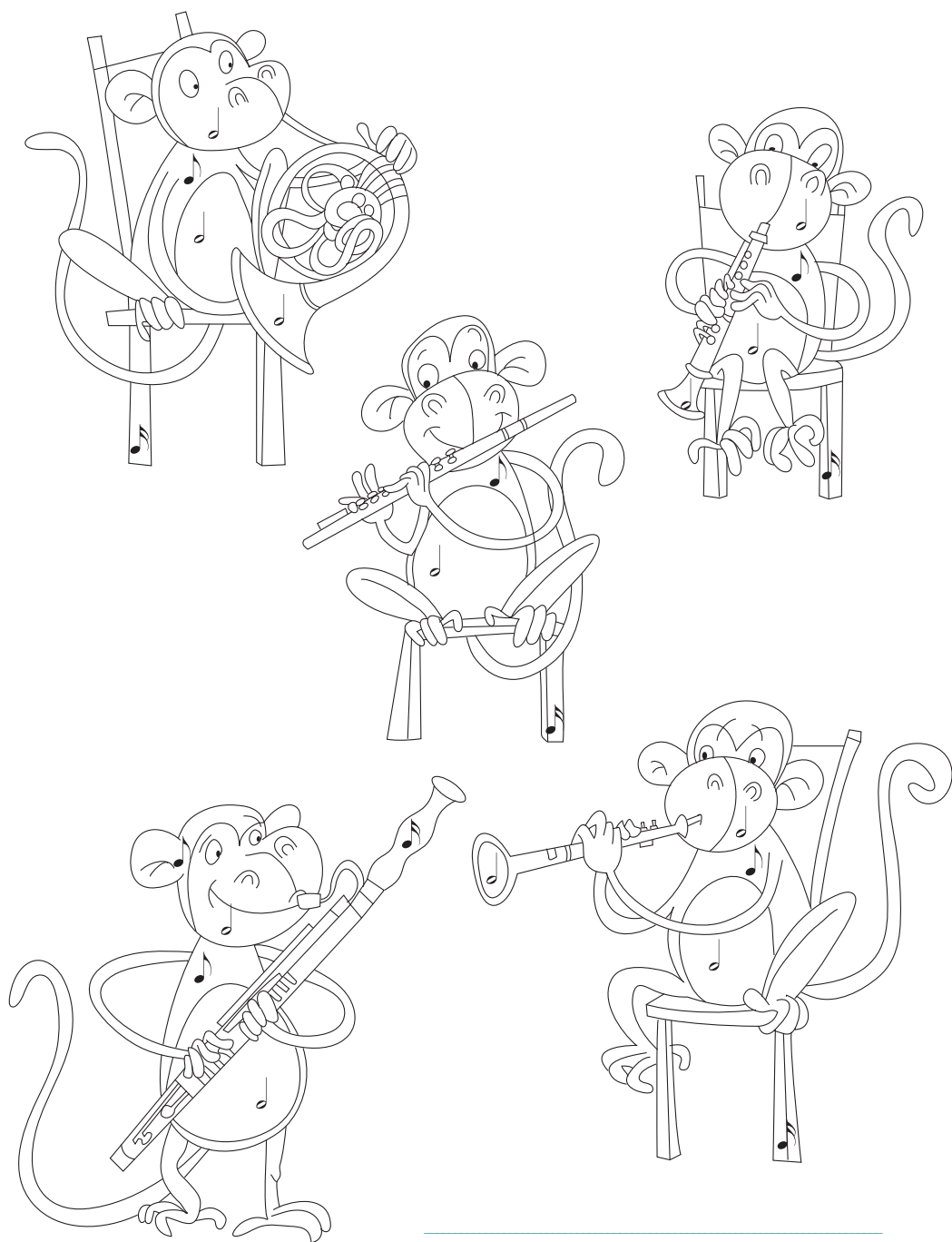
zespół kameralny - _____

- 2 Pokoloruj obrazki. Pola zaznaczone ósemką zamaluj na brązowo, ćwierćnutą na zielono, całą nutą na czarno, półnutą na żółto, szesnastką na czerwono. Pozostałe elementy wypełnij dowolnym kolorem. Który z obrazków to kwartet, a który kwintet?

1.3.
1.4.
2.9.

- 3 Grześ napisał notatkę o kwartecie smyczkowym, ale znalazło się w niej sporo błędów. Odszukaj je i popraw. 1.4.

W skład kwartetu smyczkowego wchodzi: skrzypce, altówka, flet i kontrabas. Wielu kompozytorów komponowało utwory przeznaczone na kwartet smyczkowy, jednym z nich był Józef Haydn. Skomponował on ponad 1000 kwartetów smyczkowych.

Poprawiona wersja notatki:

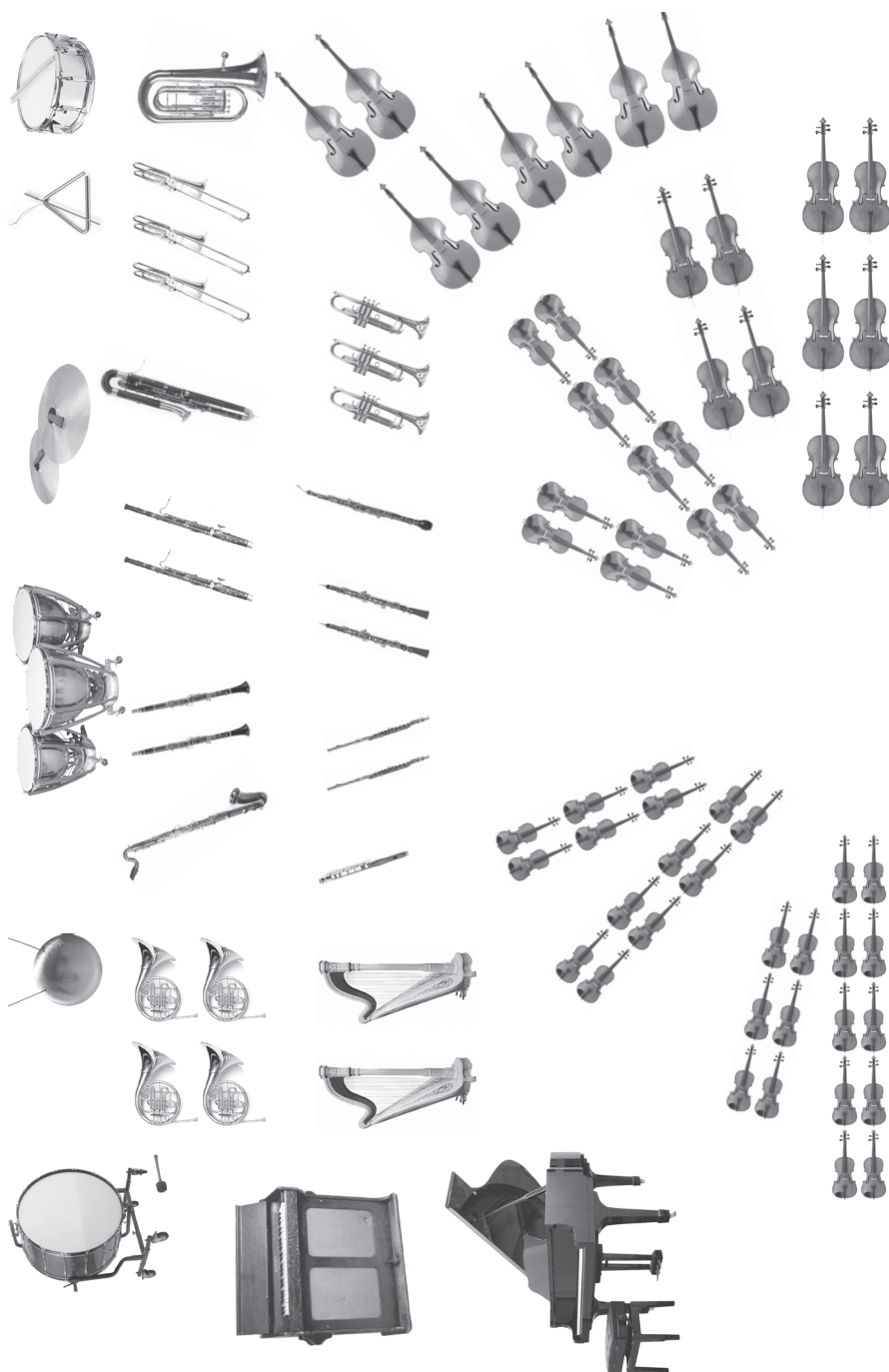
15. Orkiestry

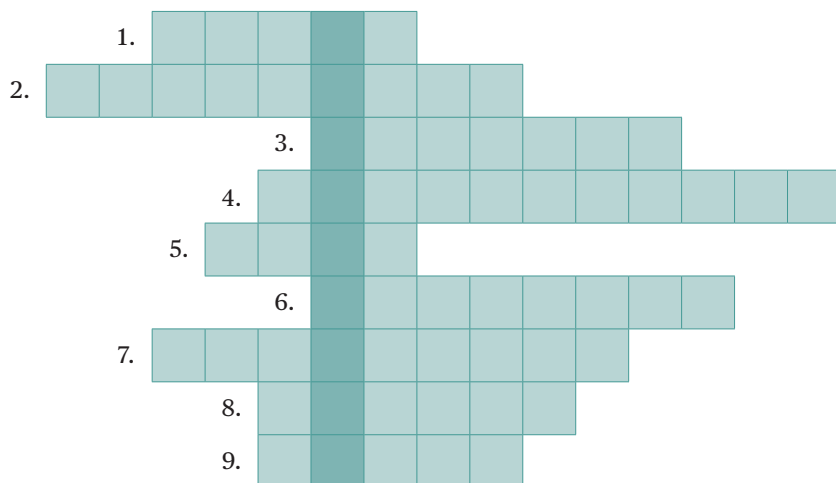
- 1 Podpisz ilustracje.

1.4.

- 1.4. 2 Na schemacie orkiestry symfonicznej zaznacz: instrumenty smyczkowe na żółto, inne instrumenty strunowe na pomarańczowo, instrumenty dęte drewniane na niebiesko, dęte blaszane na zielono, instrumenty perkusyjne na czerwono.

1. Instrument dęty blaszany. Posiada suwak.
2. Instrument dęty blaszany. Inaczej róg.
3. Instrument dęty drewniany.
4. Instrument smyczkowy. Ma pudło rezonansowe dwa razy większe od skrzypiec.
5. Należy do grupy instrumentów dętych drewnianych, chociaż bardzo często w całości wykonany jest z metalu.
6. Najwyżej brzmiący instrument smyczkowy.
7. Najniżej brzmiący instrument smyczkowy.
8. Instrument dęty blaszany. Posiada trzy wentyle.
9. Nisko brzmiący instrument dęty drewniany.

Do re mi

Muzyka: R. Rodgers
Słowa angielskie: O. Hammerstein
Słowa polskie: H. Chamski

Głos

C d G

Do, jak dom ro - dzi - nny dom. Re, jak rejsw da - le - ki świat. _____

Dzwonki

9 C C7 F

G. Mi, jak mi - łość na - szych stron. Fa, jak fal ba - ły - ckich szmat. _____

9 Dz.

17 C F D G

G. Sol, jak sól Wie - li - czki skał. _____ La, jak las, co kry - je szron. _____

17 Dz.

25 E a F G C

G. Si, jak syn, co wro - ga prał _____ i wra - ca - my znów do Do - o - o - o.

25 Dz.

33 C Fine C F C G

G. Do! Sol do la fa mi do re

Dz. 33

43 C F C G C C

G. Sol do la si do re do. Domi mi

Dz. 43

52 F G C F G

G. mi sol sol re fa fa la si si Domi mi mi sol sol re fa fa la si si

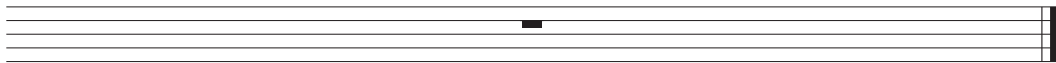
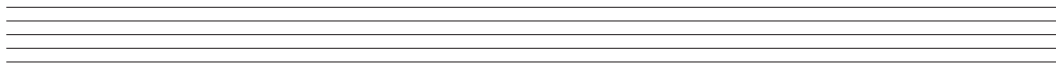
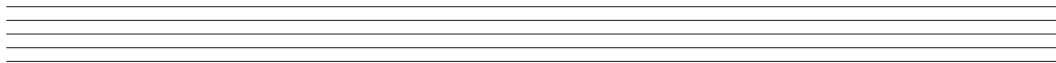
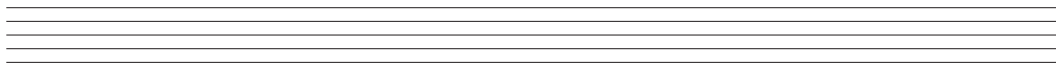
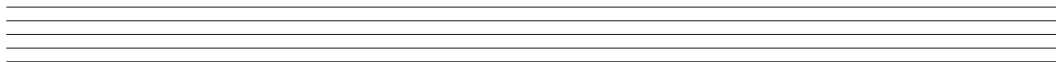
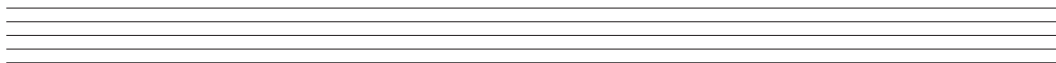
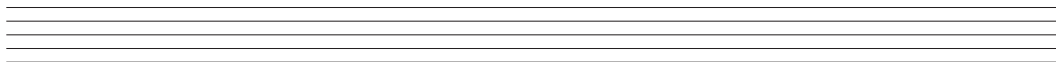
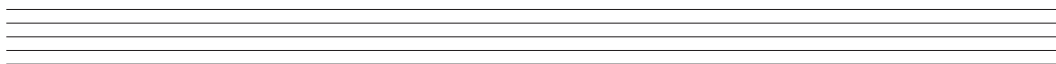
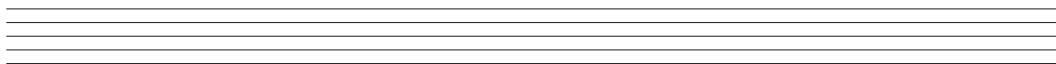
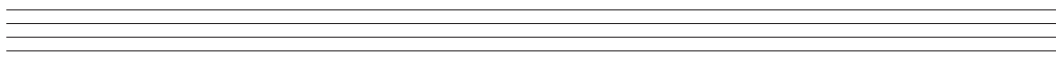
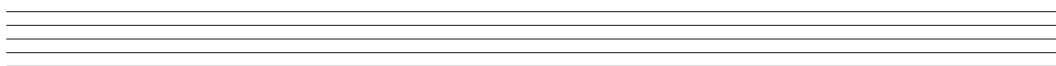
Dz. 52

59 C F G C G C

G. do mi mi mi sol sol re fa fa la si si do re do.

Dz. 59

Da capo al Fine

INDEKS HASEŁ

A

A cappella 39
Adagio 27
Akolada 17, 25
Akompaniament 17
Akord 29–32
Alt 37

B

Baryton 37
Bas 37
Bemol 19–22, 55

C

Chór 39–40
Crescendo 25

D

Dominanta 32, 48
Duet 56
Dynamika 25–26
Dyrygent 39
Dźwięk
– nazwy 9–11, 14, 17, 24, 39, 55,
57–58
– położenie na pięciolinii 5, 24

E

Elementy notacji muzycznej
4–5

F

Forte 25–26
Fortepian 49–51
Fryderyk Chopin 49–50

G

Gama 25, 29
Głos 34–35
– poprawna emisja 36
– rodzaje 37–38

Gra na instrumentach 24
– dzwonki 44
– flet 16, 18, 25, 51–52
– perkusyjne 45
– pianino 20, 29, 30–31, 51

I

Instrument
– dęty blaszany 51–52
– dęty drewniany 53–55
– dęty miechowy 55–56
– muzyczny 14, 41–43
– perkusyjny o nieokreślonej
wysokości dźwięku 45
– perkusyjny o określonej
wysokości dźwięku 44
– smyczkowy 46–47
– strunowy szarpany 47–49
– strunowy uderzany 47–49
Interwał 29

K

Kanon 39
Klucz wiolinowy 4
Kreska taktowa 13
Krzyżyk 19–22
Kwartet 56–58
– smyczkowy 59
Kwintet 56–58

M

Metrum 12–13, 23
Mezzosopran 25
Moderato 27

O

Orkiestra 59–61

P

Partytura 17
Pianissimo 25
Piano 25–26

Półton 25, 29
Presto 27

R

Rytm 6–9, 15

S

Skala 25
– dur 28–29
– moll 28–29
Sopran 37
Subdominanta 32, 48

T

Tataizacja 6
Tempo 27
Tenor 37
Tercja 29
– mała 30
– wielka 30
Tonika 32, 48
Triada harmoniczna 32–33,
48
Trio 56
Trójdźwięk 29, 48
– durowy 31
– molowy 31

V

Vivo 27

W

Wartości rytmiczne 6–9, 19, 45
– nut 8
– pauz 8

Z

Zespół
– kameralny 56
– rodzaje 56–59
– wokalny 39–40

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
I. Elementy dzieła muzycznego. Uczeń:						
1.1.	1.3. odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej (nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne)	4/7-10	16-20	4/18-19	21-56	11-13, 38-39
1.2.	1.3.	4/7-10	16	4/18-19	21-56	11-13, 38-39
1.3.	1.3.	4/7-10	16	4/18-19	21-56	11-13, 38-39
1.4.	1.3.	4/7-10	16-20	4/18-19	21-56	11-13, 38-39
1.5.	1.3.	4/7-10	16-20	4/18-19	21-56	11-13, 38-39
2.1.	1.1. stosuje podstawowe pojęcia muzyczne (melodia, akompaniament, rytm, dźwięk, akord, gama, tempo) 1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24
2.2.	1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24
2.3.	1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24
2.4.	1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24
2.5.	1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24
2.6.	1.1. 1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24
2.7.	1.3.	4/11-14, 22-24	16-20	4/30-35	22-31	11-13, 23-24

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
3.1.	1.1.	4/15–17	33–35	4/14–17	21–56	38–39
3.2.	2.9. tworzy wypowiedzi o muzyce za pomocą środków pozamuzycznych – odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych, rysuje, maluje i układa teksty do muzyki, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów	4/15–17	33–35	4/14–17	21–56	38–39
3.3.	1.3.	4/15–17	33–35	4/14–17	21–56	38–39
3.4.	1.1. 1.3.	4/15–17	33–35	4/14–17	21–56	38–39
3.5.	1.1.	4/15–17	33–35	4/14–17	21–56	38–39
4.1.	2.6. tworzy proste struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, swobodne akompaniamenty, proste dwugłos (burdon, nagłos), ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów (samodzielnie i pod kierunkiem nauczyciela)	4/18–21	21–24	4/36–41	22–31	23–24
4.2.	1.3.	4/18–21	21–24	4/36–41	22–31	23–24
4.3.	1.3.	4/18–21	21–24	4/36–41	22–31	23–24
4.4.	1.3.	4/18–21	21–24	4/36–41	22–31	23–24

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
5.1.	1.1. 1.3.	4/25–30	33–35	4/52–53	treści realizowane w całym podręczniku	treści realizowane w całym podręczniku
5.2.	1.4. poprawnie używa nazw podstawowych instrumentów muzycznych, głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) i zepołów wykonawczych (np. chór, orkiestra)	4/25–30	102–103	4/52–53		
5.3.	2.6.	4/25–30	21–24	4/52–53		
6.1.	1.1. 1.3.	4/31–34	33–35	4/140–143	treści realizowane w całym podręczniku	treści realizowane w całym podręczniku
6.2.	2.4. gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty (uczeń gra na jednym lub kilku instrumentach, do wyboru: dowolny instrument klasyczny lub elektroniczny, np. flet prosty, instrument klawiszowy, dzwonki, instrumentarium perkusyjne Orfa)	4/31–34	156–161	4/140–143		
6.3.	2.4.	4/31–34	156–161	4/140–143		
6.4.	2.4.	4/31–34	156–161	4/140–143		
7.1.	1.1.	4/35–38	124–127	materiał realizowany w kolejnych tomach	140–144	68–71
7.2.	1.3.	4/35–38	3–35		140–144	68–71

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
8.1.	2.4.	4/39–42	156–161	4/140–143	treści realizowane w całym podręczniku	treści realizowane w całym podręczniku
8.2.	2.4.	4/39–42	156–161	4/140–143		
8.3.	2.6.	4/39–42	21–24	4/140–143		
9.1.	1.3.	4/43–46	35–37	materiał realizowany w kolejnych tomach	21–56	materiał realizowany w kolejnych tomach
9.2.	2.4.	4/43–46	35–37, 162–170		21–56	
9.3.	1.3.	4/43–46	35–37		21–56	
9.4.	1.1. 1.3.	4/43–46	35–37			
10.1.	2.6.	4/47–51	33–35	4/56–63	-----	46–53
10.2.	1.3.	4/47–51	21–24	4/56–63		46–53
10.3.	1.3. 2.4.	4/47–51	33–35, 155–170	4/56–63		46–53
10.4.	1.2. wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, harmonię, agogikę, dynamikę, artykulację) 2.4.	4/47–51	35–37, 156–161	4/56–63		46–53
11.1.	1.3.	4/52–55	27	4/49–51	49–51	90–93
11.2.	1.3.	4/52–55	27	4/49–51	49–51	90–93
11.3.	1.3.	4/52–55	27	4/49–51	49–51	90–93
11.4.	2.9.	4/52–55	27	4/49–51	49–51	90–93

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
12.1.	1.7. korzysta z multimedialnych źródeł muzyki i informacji o muzyce 2.9.	4/56–58	25–26	materiał realizowany w kolejnych tomach	52–56	90–93
12.2.	1.3.	4/56–58	25–26		52–56	90–93
12.3.	1.3.	4/56–58	25–26		52–56	90–93
13.1.	1.7. 3.5. charakteryzuje wybrane utwory muzyczne wysłuchane i omówione na zajęciach oraz inne, określając cechy muzyki, które decydują o charakterze utworu	4/59–61	33–35	4/14–17	32–38	38–39
13.2.	1.3.	4/59–61	33–35	4/14–17	32–38	38–39
13.3.	1.1. 1.3.	4/59–61	33–35, 162–170	4/14–17	32–38	38–39
13.4.	1.3.	4/59–61	33–35, 162–170	4/14–17	32–38	38–39

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
14.1.	1.1.	4/62–65	37–40	materiał realizowany w kolejnych tomach	21–56	38–39
14.2.	2.6.	4/62–65	37–40, 162–170		21–56	38–39
14.3.	2.6.	4/62–65	37–40, 162–170		21–56	38–39
14.4.	2.6.	4/62–65	37–40, 162–170		21–56	38–39
14.5.	2.6.	4/62–65	37–40, 162–170		21–56	38–39
14.6.	2.2. śpiewa ze słuchu (powtarza wzór lub powtarza i wykonuje z pamięci) lub z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a capella, z towarzyszeniem instrumentu) piosenki z repertuaru dziecięcego i popularnego, wybrane pieśni patriotyczne, kanony (minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym)	4/62–65	37–40		21–56	38–39
15.1.	2.6. 1.3.	4/66–68	41–43	materiał realizowany w kolejnych tomach	21–56	materiał realizowany w kolejnych tomach
15.2.	1.1.	4/66–68	41–43		21–56	
15.3.	1.1. 1.3.	4/66–68	41–43		21–56	

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
II. Głosy i instrumenty. Uczeń:						
1.1.	2.3. śpiewa, dbając o higienę głosu (stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i emisyjne)	4/75–76	188–192	4/24–29	12–13	materiał realizowany w kolejnych tomach
1.2.	2.3. 2.9.	4/75–76	188–192	4/24–29	12–13	
2.1.	1.7. 2.3.	4/77–81	188–192	4/24–29	12–13	materiał realizowany w kolejnych tomach
3.1.	1.4.	4/82–84	128–131	materiał realizowany w kolejnych tomach	44–48	materiał realizowany w kolejnych tomach
3.2.	1.7. 3.3. rozróżnia podstawowe głosy ludzkie (sopran, alt, tenor, bas), rodzaję zespołu wykonawczego (soliści, orkiestra symfoniczna, różne typy chórów i zespołów), określa grupy instrumentów (strunowe – smyczkowe, szarpane, uderzane; dęte drewniane i blaszane; perkusyjne) i główne instrumenty z tych grup	4/82–84	128–131		44–48	
3.3.	1.7. 1.4.	4/82–84	128–131		44–48	

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
4.1.	1.4.	4/85–88	124–127	materiał realizowany w kolejnych tomach	44–48	68–71
4.2.	3.2. rozpoznaje cechy i budowę utworu muzycznego – określa nastrój, tempo, dynamikę, fakturę jednogłosową i wielogłosową, rozróżnia podstawowe formy muzyczne (A, AB, ABA1, rondo, wariacje)	4/85–88	53–56		44–48	68–71
4.3.	1.3. 2.2.	4/85–88	33–35		44–48	68–71
4.4.	1.4.	4/85–88	124–127		44–48	68–71
5.1.	1.4.	4/89–94	101–122	materiał realizowany w kolejnych tomach	119	treści realizowane w całym podręczniku
5.2.	3.3.	4/89–94	101–122		119	
5.3.	1.4.	4/89–94	101–122		119	
5.4.	3.3.	4/89–94	101–122		119	
6.1.	1.4.	4/95–97	116–122	4/80–84	120–125	18–22
6.2.	2.4.	4/95–97	116–122	4/80–84	120–125	18–22
7.1.	3.3.	4/98–102	116–122	4/80–84	120–125	18–22
7.2.	1.3.	4/98–102	116–122, 17–20	4/80–84	120–125	18–22
7.3.	1.3.	4/98–102	116–122, 33–35	4/80–84	120–125	18–22
8.1.	2.4.	4/103–105	104–109	materiał realizowany w kolejnych tomach	126–133	materiał realizowany w kolejnych tomach
8.2.	1.4.	4/103–105	104–109		126–133	
8.3.	1.7.	4/103–105	104–109		126–133	
8.4.	1.7.	4/103–105	104–109		126–133	

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
9.1.	2.4.	4/106–109	104–109	materiał realizowany w kolejnych tomach	126–133	materiał realizowany w kolejnych tomach
9.2.	1.3.	4/106–109	104–109		126–133	
9.3.	1.7.	4/106–109	104–109		126–133	
9.4.	1.4.	4/106–109	104–109		126–133	
10.1.	3.5. 2.9.	4/110–111	104–109	materiał realizowany w kolejnych tomach	126–133	materiał realizowany w kolejnych tomach
10.2.	1.6. wymienia nazwy epok w dziejach muzyki i potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla baroku, klasycyzmu, romantyzmu i muzyki XX w.	4/110–111	104–109		126–133	
10.3.	2.4.	4/110–111	104–109		126–133	
11.1.	2.4.	4/112–116	110–115	materiał realizowany w kolejnych tomach	134–139	materiał realizowany w kolejnych tomach
11.2.	1.4.	4/112–116	110–115		134–139	
12.1.	1.4.	4/117–120	110–115	materiał realizowany w kolejnych tomach	134–139	materiał realizowany w kolejnych tomach
12.2.	1.4.	4/117–120	110–115		134–139	
12.3.	1.4.	4/117–120	110–115		134–139	
13.1.	1.4.	4/121–122	110–115	materiał realizowany w kolejnych tomach	134–139	materiał realizowany w kolejnych tomach
13.2.	1.3.	4/121–122	110–115		134–139	
13.3.	2.9.	4/121–122	110–115		134–139	

Numer zadania	Treść z podstawy programowej	Operon Ciekawi świata klasa/strony	Operon Odkrywamy na nowo	Nowa Era Lekcja muzyki	Nowa Era I gra muzy- ka	MAC Edukacja Muzyczny świat klasa/strony
14.1.	1.4.	4/123–125	124–127	materiał realizowany w kolejnych tomach	140–144	68–71
14.2.	1.3.	4/123–125	124–127		140–144	68–71
	1.4. 2.9.					
14.3.	1.4.	4/123–125	124–127	materiał realizowany w kolejnych tomach	140–144	68–71
15.1.	1.4.	4/126–128	124–127		140–144	68–71
15.2.	1.4.	4/126–128	124–127		140–144	68–71
15.3.	1.4.	4/126–128	124–127		140–144	68–71